Teisipäev, 19. jaanuar 2021

P9_TA(2021)0004

Liidu õiguste rakendamine rahvusvaheliste kaubanduseeskirjade kohaldamisel ja jõustamisel ***I

Euroopa Parlamendi 19. jaanuari 2021. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 654/2014, milles käsitletakse liidu õiguste kasutamist rahvusvaheliste kaubanduseeskirjade kohaldamisel ja jõustamisel (COM(2019)0623 – C9-0197/2019 – 2019/0273(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 456/27)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2019)0623),

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 207, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0197/2019),

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,

— võttes arvesse Euroopa Kohtu arvamust 2/15 ([1]),

— võttes arvesse oma 28. novembri 2019. aasta resolutsiooni WTO apellatsioonikogu kriisi kohta ([2]),

— võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 74 lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 4. novembri 2020. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 59,

— võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit (A9-0133/2020),

1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;

2. kiidab heaks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisavalduse, mis on lisatud käesolevale resolutsioonile;

3. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avalduse;

4. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;

5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P9_TC1-COD(2019)0273

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 19. jaanuaril 2021. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/…, millega muudetakse määrust (EL) nr 654/2014, milles käsitletakse liidu õiguste kasutamist rahvusvaheliste kaubanduseeskirjade kohaldamisel ja jõustamisel

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2021/167) lõplikule kujule).

([1]) ECLI:EU:C:2017:376.
([2]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0083.

Teisipäev, 19. jaanuar 2021

SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA

Komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamendi ühisdeklaratsioon kolmandate riikide sunnimeetmete ärahoidmise ja nende vastu võitlemise vahendi kohta

Komisjon võtab teadmiseks Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide väljendatud mureküsimused seoses sellega, et teatavatel kolmandatel riikidel on tavaks teha katseid sundida liidu ja/või selle liikmesriike teatavaid poliitikameetmeid võtma või tühistama. Ka komisjon on seisukohal, et selline tegevus on tõsiselt murettekitav. Komisjon kinnitab oma kavatsust uurida täiendavalt võimalikku vahendit, mida saaks võtta kolmandate riikide sunnimeetmete ärahoidmiseks või neutraliseerimiseks ja mis võimaldaks kiiresti võtta sellisest tegevusest tingitud vastumeetmeid. Komisjon kavatseb jätkata hindamist ning võtta selle alusel ja kõiki asjakohaseid asjaolusid arvestades vastu seadusandliku ettepaneku, millega luuakse mehhanism sellise tegevuse ärahoidmiseks või neutraliseerimiseks kooskõlas rahvusvahelise õigusega. Nagu teatati komisjoni presidendi 16. septembri 2020. aasta kavatsusavalduses Euroopa Parlamendi presidendile ja nõukogu ametis olevale eesistujale, võtab komisjon ettepaneku igal juhul vastu hiljemalt 2021. aasta lõpus või varem, kui see peaks mõne kolmanda riigi sunnimeetmete tõttu vajalikuks osutuma.

Nõukogu ja Euroopa Parlament võtavad teadmiseks komisjoni kavatsuse esitada ettepanek, millega luuakse vahend kolmandate riikide sunnimeetmete ärahoidmiseks ja nende vastu võitlemiseks. Mõlemad nimetatud institutsioonid on võtnud kohustuse täita oma institutsioonilist rolli kaasseadusandjatena ja kaaluda ettepanekut õigeaegselt, võttes arvesse rahvusvahelisest avalikust õigusest ja WTO õigusest tulenevaid liidu kohustusi ning asjakohaseid suundumusi rahvusvahelises kaubanduses.

Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisdeklaratsioon

Liit kohustub jätkuvalt edendama mitmepoolset lähenemisviisi rahvusvaheliste vaidluste lahendamisel, eeskirjadel põhinevat kaubandust ja rahvusvahelist koostööd, et saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid. Liit teeb koostööd kõigis WTO vaidluste lahendamise mehhanismi reformimise püüdlustes, et tagada WTO apellatsioonikogu nõuetekohane toimimine.

Komisjoni avaldused

1. **Komisjoni avaldus rahvusvahelise õiguse järgimise kohta**

Kui liit algatab vaidluste lahendamist reguleerivate eeskirjade ja protseduuride käsitusleppe (edaspidi „vaidluste lahendamise käsituslepe“) alusel vaidluse mõne Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liikme vastu, teeb komisjon kõik mõistlikult eeldatavad jõupingutused, et saada võimalikult kiiresti selle liikme nõusolek kasutada ajutise apellatsioonimenetlusena vaidluste lahendamise käsitusleppe artikli 25 kohast vahekohtumenetlust, millega säilitatakse apellatsioonikogus menetletavate kaebuste peamised tunnusjooned seni, kuni apellatsioonikogul ei ole võimalik taasalustada täies ulatuses oma ülesannete täitmist vastavalt kõnealuse käsitusleppe artiklile 17.

Rakendusaktide vastuvõtmisel vastavalt määruse artikli 3 punktile aa järgib komisjon vastumeetmeid käsitlevaid rahvusvahelise õiguse nõudeid, nagu need on kodifitseeritud rahvusvahelise õiguse komisjoni artiklites riikide vastutuse kohta rahvusvahelise õiguse rikkumise korral.

Eelkõige kutsub komisjon enne artikli 3 punkti aa kohaste rakendusaktide vastuvõtmist asjaomast WTO liiget üles rakendama WTO vaekogu järeldusi ja soovitusi, teavitab kõnealust WTO liiget liidu kavatsusest võtta vastumeetmeid ja kinnitab veel kord oma valmisolekut pidada läbirääkimisi mõlemat poolt rahuldava lahenduse leidmiseks kooskõlas vaidluste lahendamise käsitusleppe nõuetega.

Kui rakendusaktid on artikli 3 punkti aa kohaselt juba vastu võetud, peatab komisjon nende kohaldamise, kui apellatsioonikogu jätkab oma tööd asjaomase juhtumiga vastavalt vaidluste lahendamise käsitusleppe artiklile 17 või kui algatatakse ajutine apellatsioonimenetlus, tingimusel et see menetlus viiakse läbi heas usus.

2. **Komisjoni avaldus**

Komisjon tunneb heameelt selle üle, et vastu on võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 654/2014.

Komisjon tuletab meelde algse määruse vastuvõtmisel tehtud avaldust, milles täpsustatakse muu hulgas seda, et rakendusaktid, mida komisjon on volitatud vastu võtma, koostatakse objektiivsete kriteeriumide alusel ja liikmesriikide järelevalve all. Volituste kasutamisel kavatseb komisjon tegutseda kooskõlas algse määruse vastuvõtmisel tehtud avalduse ja käesoleva avaldusega.

Teenuskaubandust või intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspekte mõjutavate rakendusaktide eelnõude ettevalmistamisel on komisjon teadlik oma artikli 9 lõikest 1a tulenevatest kohustustest ja kinnitab, et korraldab ulatuslikke eelnevaid konsulteerimisi, mille eesmärk on tagada, et komisjoni tähelepanu juhitakse kõigile asjakohastele huvidele ja tagajärgedele, et neist teavitatakse liikmesriike ja neid võetakse meetmete võimalikul kehtestamisel nõuetekohaselt arvesse. Nende konsultatsioonide käigus soovib ja loodab komisjon saada panust erasektori sidusrühmadelt, keda liidu poolt neis valdkondades kehtestatavad võimalikud kaubanduspoliitilised meetmed mõjutavad. Samuti soovib ja loodab komisjon seda, et oma sõna ütlevad sekka ka avaliku sektori asutused, kellel võib tekkida vajadus sekkuda võimalike liidu kehtestatavate kaubanduspoliitiliste meetmete rakendamisse või keda nende meetmete rakendamine võib mõjutada.

Teenuskaubanduse või intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide valdkonnas võetavate meetmete puhul võetakse rakendusaktide eelnõude ettevalmistamisel nõuetekohaselt arvesse eelkõige asjaomaseid valdkondi reguleerivate õigusaktide väljatöötamise või rakendamisega tegelevate liikmesriikide ametiasutuste panust, muu hulgas seda, kuidas võimalikud kaubanduspoliitilised meetmed mõjutaksid liidu ja liikmesriikide õigusakte. Samuti antakse teistele sidusrühmadele, keda need kaubanduspoliitilised meetmed mõjutavad, võimalus esitada soovitusi ja väljendada oma muresid võetavate meetmete valiku ja ülesehituse osas. Määruse artikli 8 alusel vastu võetavate meetmete korral jagatakse neid tähelepanekuid liikmesriikidega. Selliste meetmete kohaldamise ajal või pärast nende kehtetuks tunnistamist tehtaval korrapärasel läbivaatamisel võetakse arvesse ka liikmesriikide ametiasutuste ja erasektori sidusrühmade panust selliste meetmete toimimisse ning see võimaldab probleemide korral kohandusi teha.

Komisjon kinnitab veel kord, et peab väga oluliseks tagada, et määrus oleks tulemuslik ja tõhus vahend rahvusvahelistest kaubanduslepingutest tulenevate liidu õiguste jõustamiseks, sealhulgas teenuskaubanduse ja intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide valdkonnas. Seepärast peavad neis valdkondades valitavad meetmed tagama ka tulemusliku jõustamise kooskõlas liidu õigustega, nii et need ajendaksid asjaomast kolmandat riiki neid õigusi austama ja oleksid kooskõlas rahvusvaheliste eeskirjadega selle kohta, millist laadi jõustamismeetmeid on lubatud kohaldada.

Komisjoni deklaratsioon

Pärast määruse vastuvõtmist 2014. aastal kohustus komisjon tagama Euroopa Parlamendi ja nõukoguga tõhusa teabe- ja arvamustevahetuse selliste kaubandusvaidluste üle, mis võivad viia olukorrani, kus on vaja määruse alusel meetmeid kehtestada, ja jõustamismeetmete üle üldiselt. Pidades silmas üldeesmärki jõustada tõhusalt ja tulemuslikult liidu rahvusvahelistest kaubanduslepingutest tulenevaid liidu õigusi, jätkab komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukoguga vastastikuse kasu nimel suhete edendamist ja optimeerimist.

Eelkõige kohustub komisjon oma tõhustatud jõustamissüsteemi raames uurima parlamendi, selle liikmete, selle komisjonide või nõukogu esitatavaid teateid liidu rahvusvaheliste kaubanduslepingute väidetava rikkumise kohta, eeldusel, et sellistele taotlustele on lisatud tõendusmaterjal. Komisjon hoiab parlamenti ja nõukogu kursis tõhustatud jõustamistegevuse raames saavutatud tulemustega.

Tõhustatud jõustamissüsteemi rakendamisel pöörab komisjon võrdset tähelepanu nii ELi kaubanduslepingute kaubandust ja kestlikku arengut käsitlevate sätete kui ka turulepääsu reguleerimise süsteemide väidetavale rikkumisele. Kaubanduse ja kestliku arengu sätete väidetava rikkumise käsitlemine integreeritakse süsteemi täielikult. Komisjon seab esikohale need juhtumid, mis on töötajatele või keskkonnale avalduva mõju tõttu kaubanduspoliitilises kontekstis eriti tõsised, millel on süsteemne tähtsus ja mis on õiguslikult põhjendatud.

Komisjon jätkab osalemist teemakohastel aruteludel vastutava parlamendikomisjoniga, et vahetada arvamusi kaubandusvaidluste ja jõustamismeetmete küsimuses, sealhulgas seoses nende mõjuga liidu tööstusele. Sellega seoses jätkab komisjon aruandlustava, esitades korrapäraselt teavet kõigi pooleliolevate vaidluste olukorra kohta ja andes viivitamata teavet vaidlustega seotud olulistest suundumustest samal ajal, kui sellesisuline teave edastatakse liikmesriikidele. Selline aruandlus ja teabevahetus toimub parlamendi ja nõukogu vastutavate komisjonide kaudu.

Teisipäev, 19. jaanuar 2021

Samal ajal hoiab komisjon parlamenti ja nõukogu ka edaspidi korrapäraselt kursis rahvusvaheliste arengusuundadega, mis võivad viia olukorrani, kus on vaja määruse alusel meetmeid võtta.

Komisjon kinnitab taas kord pühendumust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 182/2011 tulenevale kohustusele edastada parlamendile ja nõukogule viivitamata nende rakendusaktide eelnõud, mis ta esitab liikmesriikide komiteele, ja rakendusaktide lõplikud eelnõud pärast komitee arvamuse saamist. Seda tehakse komiteemenetluse registri kaudu.